



**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Pfv.III.21.062/2021/2. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Zumbók Péter előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperes képviselője:

Dr. Pataky Tibor ügyvéd

(Cím3)

Az alperes: Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője:

Molnár és Társa Ügyvédi Iroda

(Cím4,

ügyintéző: dr. Molnár István ügyvéd)

A per tárgya: megtérítési igény

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 2.Gf.75.085/2021/9.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 15.G.300.603/2020/17.

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem le nem rótt, 89.000 (nyolcvankilencezer) forint összegű illetéke az állam terhén marad.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes és T.J. egyéni vállalkozó 2014. május 21-én kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződést kötött a ... forgalmi rendszámú tehergépjármű vontató (továbbiakban: vontató) vonatkozásában. Az alperes és T.J. egyéni vállalkozó 2014. május 23-án kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződést kötött a ... forgalmi rendszámú

tehergépjármű pótkocsi (továbbiakban: pótkocsi) vonatkozásában. A fenti vontatóból és pótkocsiból álló gépjárműszerelvény 2016. január 8-án Németországban a ... számú autópályán a szalagkorlátnak ütközött és ezzel kárt okozott. Az egyik károsult a közútkezelő, a másik károsult a W. GmbH volt.

[2] A felperes a fenti káresemény kapcsán összesen 28.547,59 euró kárt fizetett meg: 18.740,57 eurót a német közútkezelőnek, míg 9.807,02 eurót a W. GmbH-nak.

[3] A felperes kérte az alperestől a fenti kártérítési összeg felének megfizetését, amitől az alperes elzárkózott.

[4] A felperes keresetében 4.451.053 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresete jogszabályi hivatkozása a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Kgf. tv.) 28. és 33. §-a volt, de felhívta még a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 593/2008/EK Európai Parlament és Tanács rendeletét (a továbbiakban: Róma I. rendelet), a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló 864/2007/EK Európai Parlament és Tanács rendeletét (a továbbiakban: Róma II. rendelet), az Európai Unió Bíróságának C-359/14. és C-475/14., számú egyesített ügyekben hozott ítéletét (a továbbiakban: ERGO ítélet) és a német jog több rendelkezését. Álláspontja szerint a Róma I-II. rendeletek és az ERGO ítélet alapján a kárt okozó üzemeltetők és a károsultak közötti jogviszonyra a német jogot kell alkalmazni. Ez a jog határozza meg az üzemeltetők felelősségének mértékét, ami a károsultakkal szemben egyetemleges, egymás között pedig főszabályként egyenlő arányú.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[6] Valónak fogadta el a perbeli kárbiztosítási szerződések létrejöttét és tartalmát, a biztosítási esemény bekövetkezését, a felperes által a károsultaknak kifizetett kártérítés összegét.

[7] Elsősorban a felperes keresetességi jogát vizsgálta, amelyhez meg kellett állapítani az alkalmazandó jogot. Kifejtette, nem vitás, hogy külföldi tényállási elem merült fel: a per alapját képező baleset külföldön következett be, károsultjai külföldi jogi személyek voltak, ezért nemzetközi deliktális kártényállás esete áll fenn. A felek közötti jogvita lényegét abban határozta meg, hogy a perbeli tényállás alapján a felperes érvényesíthet-e a német jog rendelkezéseire hivatkozással megtérítési igényt az alperessel szemben vagy sem.

[8] Hivatkozása szerint az irányadó Róma II. rendelet 4. cikkének (1) bekezdése szerint a jogellenes károkozásból eredő szerződésen kívüli (azaz deliktális) kötelmi viszonyra főszabály szerint annak az országnak a jogát kell alkalmazni, amelyben a kár bekövetkezett. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy a perbeli járműszerelvényt külföldön, külföldi személynek, szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre a külföldi (német) jog rendelkezései az irányadók.

[9] Megállapította, hogy a Róma II. rendelet 15. cikke szerint alkalmazandó külföldi jog irányadó ilyen esetben különösen a felelősségre vonható személyek meghatározására, a felelősség alapjára és mértékére, a felelősség alóli mentesülés indokaira, valamint a felelősség bármiféle korlátozására vagy megosztására; és a károsultak kára Németországban következett be, ezért a Róma II. rendelet 15. cikkében foglaltak tekintetében a német jog irányadó. Álláspontja értelmében ezt erősítették meg az ERGO ítélet 48-49. pontjai.

[10] Kifejtette: a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosítónak az a kötelezettsége, hogy – a biztosított helyett – megtérítse a károsultnak okozott kárt; a kötelelem tehát a biztosító és a – kárért felelős – biztosított közötti biztosítási szerződésből

fakad, és mivel a kártérítés alapja egy szerződéses kötelezettség, ezért a Róma I. rendeletet kell alkalmazni a biztosító és a biztosított közötti kötelmi jogviszonyra.

[11] Hangsúlyozta, hogy a felek között nem áll fenn szerződéses kapcsolat. A felperes szerződésen kívüli megtérítési igénnyel lép fel az állítása szerinti másik károkozó felelősségbiztosítójával szemben azon kár megtérítése iránt, amit a károsultaknak megtérített. A Róma II. rendelet 19. cikke értelmében, amennyiben egy személyt („a hitelezőt” - jelen esetben a károsultat) szerződésen kívüli követelés illet meg egy másik személlyel („a kötelezettel” - a felperes állítása szerint az alperessel) szemben, és egy harmadik személy köteles a hitelezőt kielégíteni, vagy ténylegesen e harmadik személy (jelen esetben a felperesi érvelés szerint a felperes) elégítette ki a hitelezőt az említett kötelezettség alapján, úgy a harmadik személy e kötelezettségére irányadó jog határozza meg, hogy a harmadik személy jogosult-e – és ha igen, milyen mértékben – a kötelezettel szemben gyakorolni azon jogokat, amelyekkel a hitelező rendelkezett a kötelezettel szemben a jogviszonyukra irányadó jog alapján. E rendelkezésből az következik, hogy a károsultak jogai tekintetében az esetleges törvényi engedményezés kérdését a károsultak kárának harmadik személy – nevezetesen a felelősségbiztosítást nyújtó felperes – általi megtérítési kötelezettségére alkalmazandó jog rendezi. Ez a Róma I. rendelet 7. cikke értelmében a biztosító szokásos tartózkodási helye szerinti nemzeti, azaz a magyar jog.

[12] Rámutatott továbbá, hogy a Róma II. rendelet 19. cikke értelmében azt kellett vizsgálni, hogy a felperes által hivatkozott Kgfb. tv. 28. § (1) bekezdése és 33. §-a, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:459. §-a szerinti anyagi jogi rendelkezések olyan törvényi engedménynek minősülnek-e, amelyek kimondják, hogy a felperes helytállási kötelezettsége teljesítésével (a kártérítés külföldi károsultak részére történő megfizetésével) megszerezte a külföldi károsultak jogait; azaz a felperes a törvényi engedmény folytán a károkozó helyett belépett-e a releváns külföldi elemet tartalmazó – szerződésen kívül okozott kár folytán létrejött – kötelmi jogviszonyba.

[13] A Kgfb. tv. 28. § (1) bekezdése és 33. §-a felhívásával megállapította, hogy az elsődlegesen előterjesztett kereseti jogalapi hivatkozások megalapozatlanok: a jogszabályhelyek ugyanis egyértelműen rendezik, hogy a károsult (és nem a károkozó) joga az, hogy a károkozó helyett közvetlenül a károkozó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítójához forduljon kára megtérítése iránti igényével. Ezen túlmenően egyértelműen, különösebb értelmezést nem igénylően deklarálja a jogalkotó, hogy a biztosítót törvényi engedmény a saját biztosítottja jogai vonatkozásában illetik meg, de nem a károsult jogai tekintetében.

[14] Rögzítette ezért, hogy a felperes nem a károsult, hanem a biztosítottja, vagyis a károkozó jogait szerezte meg. Ugyanakkor a Róma II. rendelet 19. cikke alapján a felperes csak akkor fordulhatna közvetlenül az alpereshez kártérítési igénnyel, ha a károsult helyébe lépett volna. Ennek hiányára tekintettel megállapította, hogy az alperessel szemben közvetlen keresetőségi joggal a felperes nem rendelkezik.

[15] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[16] Kiemelte, hogy – figyelemmel a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 183. §-ára – az első- és másodfokú bíróság is kizárólag a felperes által megjelölt jogcím alapján vizsgálhatta a keresetet. Érvelése szerint emiatt az elsőfokú bíróságnak kizárólag a Kgfb. tv. 33. §-ára alapított igény megalapozottságát kellett vizsgálnia. E körben helytállónak találta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját, amelyet további indokokkal egészített ki.

[17] A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő, az utóbbit a Pp. 409. § (2) bekezdés a) és b) pontjára alapozta.

[18] Kérelme szerint a jogerős ítélet sérti a nemzetközi magánjogról szóló 2017. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Nmjtvt.) 8. §-át, a Kgfb. tv. 13. § (2) bekezdését, 33. §-át, a német Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: BGB) 421., 426. és 840. §-át, az StVG 7., 17. és 18. §-át, valamint a Ptk. 6:22., 6:533. és 6:538. §-át.

[19] Jelezte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet nem pusztán azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indoklásra utalással, hanem az indokolás kiegészítésével hagyta helyben. Ennek ellenére a Pp. 409. § (1) bekezdése, (2) bekezdés a) és b) pontja alapján a felülvizsgálat engedélyezését kérte. Hivatkozása szerint a joggyakorlat egységének és továbbfejlesztésének biztosítása érdekében, valamint a felvetett jogkérdés különleges súlyára és társadalmi jelentőségére tekintettel indokolt a felülvizsgálat, egyúttal utalt a felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2/2017. (IX. 13.) PK vélemény (a továbbiakban: 2017-es PK vélemény) 1. és 3. pontjára is.

[20] Az elvi jelentőségű kérdést abban határozta meg, hogy az ERGO ítéletet hogyan kell alkalmazni a magyar szabályok figyelembevételével, vagyis akkor, amikor a magyar biztosító által biztosított és magyar üzemeltetésű vontatóból, valamint magyar biztosító által biztosított és magyar üzemeltetésű pótkocsiból álló járműszerelvény Németországban okozott balesetet, és a károsult részére a német jog alapján kellett kártérítést teljesítenie a magyar biztosítónak. Hivatkozott arra, hogy a gyakorlat nem egységes abban, hogy az ERGO ítéletre figyelemmel a magyar jog alapján a károsult kárát megtérítő felelősségbiztosító a járműszerelvény másik felelősségbiztosítójával szemben a kifizetett kártérítési összeg 50%-ának erejéig megtérítési igényt érvényesíthet-e. E körben több első fokon, járásbírói vagy másodfokon, törvényszéki szinten folyamatban lévő ügyre hivatkozott, amiből egy zárult le jogerősen (a jelen perrel azonos eredménnyel).

[21] Állította, hogy számos ügy van folyamatban, a jogegység megbomlásának a veszélye fennáll, hiszen az eljáró tanácsok többféle álláspontot alakítottak ki, és a felvetett jogkérdésben a Kúria még nem hozott döntést. Álláspontja szerint olyan elvi jelentőségű kérdésről van szó, amelyben szükséges, hogy a Kúria a döntésével egységes bírói gyakorlatot alakítson ki.

[22] Előadta: a felvetett jogkérdés különleges súlyát és társadalmi jelentőségét az általa állított jelentős számú első- és másodfokú ügy igazolja, amelyekben a perbeli jogkérdés elbírálásának is jelentősége van.

[23] Hivatkozott a Német Szövetségi Legfelsőbb Bíróság (BGH) 2021. március 3. napján a IV ZR 312/19 számú ügyben meghozott ítéletére, amely szerint a nemzetközi vonatkozású ügyekben irányadó, hogy a vontató felelősségbiztosítóját a pótkocsi felelősségbiztosítójával szemben 50%-os megtérítési igény illeti meg.

[24] A Pp. 408. § (1) bekezdése szerint nincs helye felülvizsgálatnak olyan vagyoni jogi perben, amelyben a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték, illetve annak a 21. § (1)-(4) bekezdései alapján, továbbá a 21. § (5) bekezdésének az egyesített perekre történő megfelelő alkalmazásával megállapított értéke az ötmillió forintot nem haladja meg. Ez az értékhatártól függő kizárás nem vonatkozik a közhatalom gyakorlásával kapcsolatos kártérítés, illetve sérelemdíj megfizetése iránt indított perekre, valamint a tartási vagy élelmezési követelés, egyéb járadék iránt indított perekre.

[25] A Pp. 408. § (2) bekezdése szerint nincs helye felülvizsgálatnak vagyoni jogi perben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indoklásra utalással hagyta helyben. Az első- és másodfokú bíróság ítéletének összevetése alapján az utóbbi azonos jogszabályi rendelkezések alapján és azonos jogi indoklással hagyta helyben az elsőfokú ítéletet, bár az indokolást kiegészítette. A BH 2020.325. szerint nincs helye felülvizsgálatnak, ha a másodfokú bíróság alapvetően azonos jogi indoklással hagyja helyben az elsőfokú ítéletet, ugyanakkor a döntés indokait további érvekkel is kiegészíti.

[26] Mivel az adott esetben a felülvizsgálatot a Pp. 408. § (1) és (2) bekezdése is kizárta, ezért a felperesnek a felülvizsgálat engedélyezését kellett kérnie.

[27] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben foglaltakkal kapcsolatban a Kúria álláspontja a következő.

[28] A Kúria előrebocsátja, hogy az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 14. pontja szerint a Kúria Polgári Kollégiuma a 2017-es PK véleményt meghaladottnak tekinti.

[29] A PK vélemény 1. pontja értelmében a Kúria a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatban, az általa a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. A fél az engedélyezés alapjául szolgáló határozatokat a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében köteles pontosan megjelölni azzal, hogy első fokon jogerőre emelkedett határozatra nem hivatkozhat.

[30] Ezzel szemben a felperes nem fogalmazta meg azt – a megsértett jogszabályhellyel összefüggésbe hozható – elvi jelentőségű jogkérdést, ami a felülvizsgálat engedélyezésének alapját képezné. Az ugyanis nem elvi jelentőségű jogkérdés, miként kell alkalmazni az ERGO ítéletet a perbeli tényállás mellett. Az eljáró bíróságok továbbá a Róma I-II. rendeletet alkalmazták, amelyek értelmezésére adott iránymutatást az ERGO ítélet.

[31] A felperes ugyan felsorolta az első- és másodfokon folyamatban lévő perek ügyszámát, de azok alapján nem állapítható meg, hogy a perbelivel azonos vagy hasonló tényállás mellett azonos jog érvényesítésére irányulnának. Magából a kérelemből viszont kiderül, hogy egyetlen ügyben hoztak jogerős ítéletet (a perbelivel azonos eredménnyel), minden más ügy folyamatban van. Nem igazolt tehát, hogy nem egységes a joggyakorlat, illetve a jogegység megbomlásának a veszélye nem állapítható meg.

[32] A PK vélemény 2. pontja értelmében a Kúria a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére figyelemmel a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes ugyan, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható.

[33] A felperes kérelme elvi jelentőségű jogkérdés felvetése hiányában ebből az okból is eleve alaptalan. Emellett az engedélyezés iránti kérelem nem támasztja alá, hogy a perbelivel azonos tényállás és alkalmazandó joganyag mellett a bírói gyakorlat már kialakult és egységes volna. Ezzel a beadványban írtak éppen ellentétben állnak. Nincs tehát olyan

joggyakorlat, amely a társadalmi vagy gazdasági viszonyok megváltozása, vagy jogszabályváltozás okán indokolttá tenné a felülvizsgálatot.

[34] A PK vélemény 3. pontja szerint a Kúria a felvetett jogkérdés különleges súlyára figyelemmel a felülvizsgálatot egyebek mellett akkor engedélyezi, ha a jogkérdés nagy számban előforduló, új típusú ügyben merült fel. A Kúria a felvetett jogkérdés társadalmi jelentőségére figyelemmel a felülvizsgálatot különösen akkor engedélyezi, ha a jogalanyok széles körét érinti.

[35] Az elvi jelentőségű jogkérdés egyértelmű meghatározásának hiányában sem annak különleges súlya, sem társadalmi jelentősége nem ítéltető meg.

[36] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Pp. 411. § (1)-(2) bekezdései szerint megtagadta.

[37] A felperes teljes személyes illetékmentessége [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés d) pontja] folytán le nem rótt, az Itv. 50. § (2a) bekezdés a) pontja alapján számított illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[38] A végzés ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2021. október 13.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző

HM